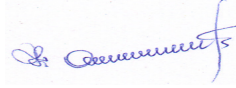


Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра соціальних комунікацій

Затверджено на засіданні кафедри,
протокол № 9 від 27 січня 2021 р.

Завідувач кафедри соціальних комунікацій



доц. Кошелюк О. В.

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ЛІТЕРАТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 06 «Журналістика» спеціальність 061 «Журналістика» Освітня програма «Журналістика і соціальні комунікації» Освітній ступінь магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 6
		Семестр 12-ий
		Лекції 22 год.
		Практичні (семінарські) 12 год.
		Лабораторні 0 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Індивідуальні 0 год.
	Самостійна робота 106 год.	
	Консультації 10 год.	
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Жванія Людмила Вікторівна
Кандидат філологічних наук
Старший викладач
Тел.: 0955434536; zhvania@ukr.net

Дні занять (розклад за посиланням:
<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Предметом навчальної дисципліни є літературна комунікація як один з основних і досконалих способів міжособистісного спілкування.

Курс покликаний дати уявлення про специфіку комунікації, яка відбувається поза літературним текстом, але за його посередництвом (зовнішньотекстуальна літературна комунікація, що передбачає особливий діалог автора та читача), в межах літературного тексту (внутрішньотекстуальна літературна комунікація, пов'язана зі співіснуванням голосів різних суб'єктів свідомості в художньому творі) і між текстами (міжтекстуальна літературна комунікація, зумовлена інтертекстуальними зв'язками між різними текстами культури).

Курс розглядає літературу крізь призму породження та сприймання естетичних повідомлень, а отже, він тісно пов'язаний з естетичною комунікацією і семіотикою, що вивчає функціонування різних знакових систем. Курс «Літературна комунікація» апелює також до загальної теорії комунікації, комунікативної лінгвістики, до низки літературознавчих методологій ХХ століття, представники яких порушували у своїх дослідженнях згадані проблеми.

2. Пререквізити

Передбачається наявність результатів навчання, здобутих у процесі засвоєння курсів «Історія української / зарубіжної літератури»; «Теорія тексту і твору».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – навчити студентів розглядати літературні твори з перспективи теорії літературної комунікації.

4. Результати навчання (компетентності)

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з соціальних комунікацій, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень в інноваційній діяльності та/або дослідницькій роботі.

СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у професійній діяльності чи дослідницькій роботі на межі предметних галузей.

ПР01. Аналізувати та узагальнювати результати досліджень і робити висновки про закономірності

ПР06. Робити висновки про результативність досліджень

ПР10. Застосовувати спеціалізовані концептуальні новітні знання з соціальних комунікацій при плануванні наукової роботи чи розробки інноваційного проекту

ПР11. Оцінювати проблемні питання професійної діяльності, застосовуючи знання з різних предметних галузей

А також будуть компетентними у таких питаннях:

- термінологічний апарат теорії літературної комунікації;
- основні «комунікаційні» ідеї представників сучасної гуманістики;
- рівні літературної комунікації (зовнішньотекстовий, внутрішньотекстовий (нарративний), інтертекстуальний).
- розгляд літератури як вторинної моделюючої системи, що функціонує в рамках комунікативного поля;
- проблема взаємодії автора та суб'єкта свідомості в літературному творі;
- основні моделі комунікації та особливості комунікативного акту;
- основні типи літературної комунікації;
- особливості перебігу екстратекстуальної літературної комунікації;
- суть взаємодії «авторської інтенції», «інтенції тексту» та інтенції читача;
- основні проблеми, пов'язані з поясненням, розумінням та інтерпретацією літературного твору;
- суть інtrateкстуальної літературної комунікації;
- особливості функціонування структури літературного твору;
- структурально-семіотичні наратологічні теорії;
- механізми смислопородження в тексті;
- причини і наслідки «саморуйнування» структури;
- суть поетики відкритого твору;
- особливості перебігу інтертекстуальної літературної «комунікації»;
- форми інтертекстуальних зв'язків;
- наратологічний аналіз текстів;
- інтертекстуальний аналіз текстів.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Бали
Змістовий модуль 1.						
Текст як одиниця комунікації						
Тема 1. Поняття тексту в гуманітарних науках.	15	2	2	10	1	Опитування 6 б.
Тема 2. Текст і його ознаки (критерії текстуальності).	13	2	-	10	1	0
Тема 3. Специфіка комунікативної діяльності	13	2	-	10	1	0
Тема 4. Текст як предмет вивчення комунікативної теорії тексту.	15	2	2	10	1	Опитування 6 б.
Разом за модулем 1 год /балів	56	8	4	40	4	12
Змістовий модуль 2.						
Основні поняття та проблеми теорії літературної комунікації						

Тема 5. Теорія літературної комунікації.	13	2	-	10	1	0
Тема 6. Літературна комунікація і її особливості. Види літературної комунікації: зовнішньотекстуальна, внутрішньотекстуальна, інтертекстуальна.	15	2	2	10	1	Дискусія 7б.
Тема 7. Літературна комунікація на тлі проблеми Я-Інший.	15	2	2	10	1	Дискусія 7б.
Тема 8. Внутрішньотекстуальна літературна комунікація. Семіотика нарації.	14	2	2	10	-	Аналітичне есе 7б.
Тема 9. Оповідач як заступник автора в літературному наративі. Типи оповіді й оповідача.	13	2	-	10	1	0
Тема 10. Феномен «відсутньої структури»: семіотичний аспект.	13	2	-	10	1	0
Тема 11. Відкритий твір і його інтерпретації.	11	2	2	6	1	Дискусія 7 б.
Разом за модулем 2 год /балів	94	14	8	66	6	28 балів
Всього годин/ Балів:	150	22	12	106	10	40 балів

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ п/п	Тема	Кільк. год.
1.	Опрацювати та законспектувати текст: Бахтін М. Висловлювання як одиниця мовленнєвого спілкування; Проблема тексту у лінгвістиці, філології та інших гуманітарних науках // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 2002. С. 406–415; 416–422.	10
2.	Опрацювати та законспектувати текст: Бланшо М. Творіння й комунікація // Бланшо М. Простір літератури /пер. з фр. Л. Кононович. Львів: Кальварія, 2007. С. 177–195.	7
3.	Опрацювати та законспектувати текст: Лотман Ю.М. Текст в процесі руху: автор – аудиторія, замысел – текст // Лотман Ю. Семиосфера. СПб.: Искусство-СПБ, 2004. С. 203–220.	3

4.	Опрацювати та законспектувати текст: Эко У. Эстетическое сообщение; Побудительное сообщение; Риторика и идеология // Эко У. Отсутствующая структура /пер. с итал. В. Резник, А. Поганяйло. СПб. : Symposium, 2004. С. 97–147.	7
5.	Опрацювати та законспектувати текст: Барт Р. Смерть автора // Барт Р. Избранные работы: Семиотика: Поэтика / сост., общ. ред. и вступ. ст. Г. К. Косикова. Москва: Прогресс, 1989. С. 384–391.	3
6.	Опрацювати та законспектувати текст: Еко У. Надінтерпретація текстів // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 2002. С. 549–563.	5
7.	Опрацювати та законспектувати текст: Зонтаг С. Проти інтерпретації // Зонтаг С. Проти інтерпретації та інші есе /пер. з англ. В. Дмитрук. Львів: Кальварія, 2006. С. 10–21.	5
8.	Опрацювати та законспектувати текст: Рікер П. Що таке текст? Пояснення і розуміння // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 2002. С. 305–323.	10
9.	Опрацювати та законспектувати текст: Фуко М. Що таке автор? // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. /за ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 2002. С. 598–613.	10
10.	Опрацювати та законспектувати текст: Деріда Ж. Структура, знак і гра в дискурсі наук про людину // Деріда Ж. Письмо та відмінність /пер. з фр. В. Шовкун. Київ: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2004. С. 563–590.	10
11.	Опрацювати та законспектувати текст: Барт Р. Введение в структурный анализ повествовательных текстов / Ролан Барт // Зарубежная эстетика и теория литературы XIX-XX вв. Трактаты, статьи, эссе / сост., общ. ред. Г.К. Косикова. Москва: Изд-во Московского ун-та, 1987. С. 387–422.	10
12.	Опрацювати та законспектувати текст: Тодоров Ц. Два принципи оповіді // Тодоров Ц. Поняття літератури та інші есе /пер з фр. Є. Марічев. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 40–55.	5
13.	Опрацювати та законспектувати текст: Еко У. Поміж автором і текстом // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. /за ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 2002. С. 564–578 с.	10
14.	Опрацювати та законспектувати текст: Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція / пер. з фр. В.Ховхун. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. 230 с.	11
	Всього	106

IV. Політика оцінювання

Для успішного вивчення курсу необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Кожен студент повинен ознайомитися і слідувати Положенню про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу студент зобов'язаний:

- не запізнюватися на заняття;
- не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку;
- самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття;
- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- своєчасно виконувати завдання самостійної роботи;
- відключити мобільний телефон під час занять;
- участь у контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, контроль виконання СР; підсумковий контроль);
- будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

Результатом невиконання та / або недотримання правил може бути оцінка «незадовільно» за курс.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять. Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим. Допускаються пропуски занять з таких поважних причин, як хвороба (викладачу надається копія довідки від медичного закладу), участь в олімпіаді, творчому конкурсі тощо за попередньою домовленістю та згодою викладача за умови дозволу деканату (надаються документи чи інші матеріали, які підтверджують заявлену участь у діяльності студента).

Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття. Заняття відпрацьовується під час консультації викладача. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Консультації. Якщо у студентів виникають питання, то вони можуть звернутись із ними до викладача. Викладач призначає консультації, які потрібні для роз'яснення незрозумілих питань, для відпрацювання пропущених занять, для перевірки виконання самостійних завдань. А також студенти можуть звернутись на кафедру за літературою, за методичними рекомендаціями та іншими навчальними матеріалами.

V. Підсумковий контроль: залік

Форма проведення заліку: підсумкова письмова робота, що складається з трьох теоретичних питань.

Перелік питань до заліку:

1. Текст і критерії текстуальності.
2. Зв'язність і цілісність як основні ознаки тексту.

3. Інтертекстуальність як найважливіша ознака художнього тексту.
4. Прийоми інтертекстуальності (інтертекстеми лексичні, метричні, строфічні;експліцитні та імпліцитні).
5. Поняття тексту в різних гуманітарних науках.
6. Елементарна комунікативна модель (адресант – повідомлення – адресат).
7. Поняття комунікативного шуму.
8. Значення коду і контексту для комунікації.
9. Основні моделі комунікації (Р.Якобсон, Ю.Лотман).
10. Розуміння і непорозуміння під час комунікації.
11. Породження і сприймання мовлення.
12. Значення адаптації для процесу спілкування.
13. Зовнішні і внутрішні чинники модифікації первинного задуму мовця.
14. Поняття мовної й комунікативної компетенції.
15. Сутність комунікативного акту.
16. Комунікативний акт і мовленнєвий акт.
17. Теорія мовленнєвих актів Дж. Остіна.
18. Складові мовленнєвого акту (іллокуція, локуція, перлокуція).
19. Теорія перформативів і констативів.
20. Імпліцитна інформація в мовленнєвих актах.
21. Поняття пресупозиції та імплікатури.
22. Сутність і природа комунікативних девіацій.
23. Повсякденні, спонукальні (риторичні) та естетичні повідомлення.
24. Літературна комунікація і її особливості.
25. Види літературної комунікації: зовнішньотекстуальна, внутрішньотекстуальна інтертекстуальна.
26. Ознаки літературної і природної комунікації: подібності та відмінності.
27. Ускладнення комунікативної організації художнього тексту. Багаторівневість літературної комунікації.
28. Діалог автора з читачами на зовнішньотекстовому рівні літературної комунікації.
29. Діалог оповідача з персонажами (взаємодія авторської і чужої мови) на внутрішньотекстовому рівні літературної комунікації.
30. Інтертекстуальний різновид літературної комунікації як акт читання. Т
31. Літературна комунікація на тлі проблеми Я-Інший.
32. Відображення взаємин Я й Іншого в художній літературі.
33. Екстратекстуальна та інтратекстуальна літературна комунікація.
34. Автор і читач: реальні особи та текстуальні стратегії.
35. Проблема авторської інтенції та її розкодування.
36. Проблема літературної комунікації у феноменологічній концепції.
37. Проблема літературної комунікації у герменевтичній концепції.
38. Проблема літературної комунікації у рецептивно-естетичній концепції.
39. Проблема літературної комунікації у постструктуралістській концепції.
40. Текст як інтерсуб'єктивно доступний інтенційний об'єкт.
41. «Квазі-дійсність» літературного твору і «квазі-спостереження»; «квазі-судження» і «так звана правда в літературі».
42. Діалог читача з автором, якого встановлює текст; читач як співтворець тексту і «семантичні відкриття».

43. «Смерть автора» і «народження» читача.
44. Літературна комунікація у структуралістських теоріях.
45. Модель А. Жолковського та Ю. Щеглова (текст як транслятор теми).
46. Механізми діалогу за Ю.Лотманом.
47. Поняття асиметрії та її значення для діалогічної ситуації.
48. Текст як генератор повідомлення і як «думаючий механізм».
49. Основні проблеми наратології.
50. Розповідь від третьої особи.
51. Поняття всезнаючого наратора.
52. Розповідь від 1-ої особи.
53. Усноповідна манера викладу.
54. Літературно-писемний характер я-нарації.
55. Поняття наратора.
56. Розповідач – оповідач – наратор.
57. Позиції нараторів: звітно-інформаційна, інтерпретаційно-оцінна, дигресійна, голосна і тиха.
58. Міметичні форми викладу: діалог і монолог.
59. Особливості діалогічного мовлення.
60. Інтелектуальні діалоги та діалоги «ні про що».
61. Артикульовані й «усамітнені» монологи.
62. Внутрішній монолог і потік свідомості.
63. Проблема взаємин наратора та автора.
64. Структурально-семіотичні теорії оповіді.
65. Дві моделі комунікації в системі культури («Я – Він», «Я – Я»).
66. Особливості функціонування автокомунікативної моделі в літературі.
67. «Комунікація» текстів. Концепція діалогізму М. Бахтіна.
68. Активні і пасивні діалогічні висловлювання.
69. Адресат і «надресат» художнього твору.
70. Явище інтертекстуальності.
71. Інтерсуб'єктивність та інтертекстуальність.
72. Фенотекст і генотекст (Ю.Крістева): лінійний та вертикальний виміри читання.
73. Текст-читання і текст-письмо (Р.Барт).
74. Поняття «літератури другого ступеня» («палімпсестної літератури»): транстекстуальність, інтертекстуальність, паратекстуальність, метатекстуальність, архітекстуальність, гіпертекстуальність (Ж. Женетт).
75. Вплив і «страх перед впливом» (Г. Блум, У. Еко).
76. Ж.Дерріда і його концепція письма.
77. Присутність і відсутність, центральне і маргінальне, різниця і розрізнення.
78. Теорія «сліду». Ідея «саморуйнування» структури (У.Еко).
79. Децентрація і вільна гра значень.
80. Поетика відкритого твору. «Твір у русі».
81. Відкритий твір як «поле можливостей».
82. Проблема «виконання» художнього твору.
83. Коди, субкоди та «екзистенційне посвідчення особи» читача.
84. Текст як механізм продукування «можливих світів».
85. Проблема інтерпретації: множинність інтерпретацій чи надінтерпретація тексту?

86. Подвійне кодування та інтертекстуальна іронія (У.Еко).
87. Емпіричний автор – Лімінальний автор – Зразковий автор: проблема розмежування та взаємодії.
88. Типологія читачів: ідеальний (зразковий) читач; імпліцитний читач; поінформований читач; наївний і критичний читач.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література

Основна:

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / ред. М. Зубрицька. Львів: Літопис, 2002. 832 с.
2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавства та культурологія / пер. з англ. О. Погинайко. Кмів: Смолоскип, 2008. 360 с.
3. Барт Р. Избранные работы: Семиотика: Поэтика / сост., общ. ред. и вступ. ст. Г. К. Косикова. Москва: Прогресс, 1989. 616 с.
4. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества / Москва: Искусство, 1979. 424 с.
5. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: ВЦ «Академія», 2004. 344с.
6. Зубрицька М. Homo legens: Читання як соціокультурний феномен / Львів: Літопис, 2004. 352 с.
7. Компаньон А. Демон теории. Литература и здравый смысл / пер. с фр. С. Зенкин. Москва: Изд-во им. Сабашниковых, 2001. 336 с.
8. Література. Теорія. Методологія / упор. Д. Уліцька, пер. з польс. С. Яковенко. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 543 с.
9. Лотман Ю. М. Семиосфера. СПб.: Искусство-СПБ, 2004. 704 с.
10. Мітосек З. Теорії літературних досліджень / пер. з польс. В. Гуменюк. Сімферополь: Таврія, 2005. 408 с.
11. Пітерс Дж. Д. Слова на вітрі: історія ідеї комунікації / пер. з англ. А. Іщенко. Київ: Вид. дім «КМ Академія», 2004. 302 с.
12. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации. Москва: Рефл-бук, Ваклер, 2001. 656 с.
13. Семиотика /под ред. Ю. Степанова. Москва: Радуга, 1983. 567 с.

14. Структурализм: «за» и «против»: сб. статей / под ред. Е. Я. Басина и М. Я. Полякова. М.: Прогресс, 1975. 472 с.
15. Французская семиотика: от структурализма к постструктурализму / пер. с фр., сост. и вступ. ст. Г. К. Косикова. Москва: Прогресс, 2000. 536 с.
16. Шмид В. Нарратология. Москва: Языки славянской культуры, 2003. 312 с.
17. Эко У. Отсутствующая структура / пер. с итал. В. Резник, А. Поганяйло. СПб.: Symposium, 2004. 544 с.

Додаткова:

1. Барт Р. Мифологии. / пер. с фр. С. Зенкин. Москва: Академический Проект, 2010. 351 с.
2. Барт Р. /пер. с фр. Г. К. Косиков и В. П. Мурат. Москва: УРСС, 2001. 232 с.
3. Бланшо М. Простір літератури / пер. з фр. Л. Кононович. Львів: Кальварія, 2007, 272 с.
4. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція /пер. з фр. В. Ховхун. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. 230 с.
5. Веденина Л. Г. Теория межкультурной коммуникации и значение слова // Иностранные языки в школе. 2000. № 5. С.72–76.
6. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание / пер. с англ.; отв. ред. М. А. Кронгауз, вступ. ст. Е. В. Падучевой. Москва: Русские словари, 1996. 416 с.
7. Вітгенштайн Л. Tractatus logico-philosophicus. Філософські дослідження /пер. з нім. Є. Попович. Київ: Основи, 1995. 311 с.
8. Гайдеггер М. Дорогою до мови / пер. з нім. В. Кам'янець. Львів: Літопис, 2007. 232 с.
9. Гусев С. С. Метафизика текста. Коммуникативная логика. СПб.: ИЦ «Гуманитарная академия», 2008. 352 с.
10. Гусев С. С. Смысл возможного. Коннотационная семантика. СПб.: Алетейя, 2002. 192 с.
11. Гадамер Г.-Г. Вірш і розмова / пер. з нім. Т. Гаврилів. Львів: Ї, 2002. 188 с.
12. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. / пер. з нім. Київ: Юніверс, 2001. 288 с.
13. Дейк, Т. А. ван. Язык. Познание. Коммуникация /пер. с англ.; под ред. В. И. Герасимова. Москва: Прогресс, 1989. 312 с.
14. Делез Ж. Различие и повторение / пер. с фр. Н. Б. Маньковская и Э. П. Юровская. СПб.: Петрополис, 1998. 384 с.
15. Дерида Ж. Письмо та відмінність / пер. з фр. В. Шовкун. Київ: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2004. 602 с.
16. Эко У. Роль читача. Дослідження з семиотики текстів / пер. з англ. М. Гірняк. Львів: Літопис, 2004. 384 с.
17. Женетт Ж. Фигуры / пер. с фр. Н. Перцов: в 2 т. М.: Изд-во им. Сабашниковых, 1998.
18. Зонтаг С. Проти інтерпретації та інші есе / пер. з англ. В. Дмитрук. Львів: Кальварія, 2006. 320 с.
19. Ильин И. П. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм. М: Интрада, 1996. 255 с.

20. Ингарден Р. Исследования по эстетике / пер. с польс. А. Ермилов, Б. Федоров. Москва: Изд-во иностранной литературы, 1962. 572 с.
21. Крістева Ю. Полілог. пер. з фр. П. Таращук. Київ: Юніверс, 2004. 480 с.
22. Лакан Ж. Функция и поле речи и языка в психоанализе / пер. с фр. А. К. Черноглазов. М.: Гнозис, 1995. 192 с.
23. Леві-Строс К. Структурна антропологія / пер з фр. З. Борисюк. Київ: Основи, 2000. 387 с.
24. Легкий М. Форми художнього викладу в малій прозі Івана Франка. Львів: Львівське відділення Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, 1999. 160 с.
25. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації. Львів: Паіс, 2006. 120 с.
26. Потебня А. А. Эстетика и поэтика. М.: Искусство, 1976. 616 с.
26. Рікер П. Сам як інший / пер. з фр. В. Андрушко, О. Сирцова. Київ: Дух і Літера, 2002. 456 с.
27. Соссюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики / пер. з фр. А. Корнійчук, К. Тищенко. К.: Основи, 1998. 324 с.
28. Степанов Ю. С. В трехмерном пространстве языка. Семиотические проблемы лингвистики, философии, искусства М.: Наука, 1985. 335 с.
29. Тодоров Ц. Поняття літератури та інші есе / пер з фр. Є. Марічев. К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. 162 с.
30. Тодоров Ц. Теории символа / пер. с фр. Б. Наумов. М.: Дом интеллектуальной книги, 1999. 384 с.
31. Фуко М. Археологія знання / пер. з фр. В. Шовкун. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. 326 с.
32. Фуко М. Слова и вещи. Археология гуманитарных наук / пер. с фр. В. П. Визгин, Н. С. Автономова. СПб.: А-сад, 1994. 406 с.
33. Эко У. Шесть прогулок в литературных лесах / пер. с англ. А. Глебовска. СПб.: Symposium, 2003. 285 с.